УДК 327:316 (477)

КОВАЛЕНКО В.С.
студентка, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»
МАРУХОВСЬКА-КАРТУНОВА О.О.
к.філос.н., доцент, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ТА МЕХАНІЗМИ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

Актуальність даної теми полягає в тому, що соціальна політика будь-якої держави формується на основі конкретних історичних, економічних, національних, культурних та інших умов країни, які впливають на формування таких аспектів, як: політика формування доходів населення; політика у сфері праці та трудових відносин; соціальна підтримка й захист непрацездатних і малозабезпечених верств населення; розвиток галузей соціальної сфери та соціальної інфраструктури тощо.

З проголошенням незалежності України за основу формування нормативної бази соціальної політики покладено правові засади міжнародного законодавства, зокрема, Загальну декларацію прав людини, Європейську соціальну хартію, Європейський кодекс соціального забезпечення, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права, конвенції Міжнародної організації праці, серед яких «Конвенція про політику в галузі зайнятості», «Конвенція про права дитини» тощо.

Вагомий внесок у вивчення теоретичних аспектів формування та реалізації державної соціальної політики зробили такі науковці, як: А. Іванова, А. Новікова, І. Лавриненко, У. Лоренц, У. Садова, Ю. Саєнко, П. Спікер, Л. Церкасевич, П. Шевчук, А. Яременко та ін.

Нині для розвитку пріоритетних напрямів у соціальній сфері розроблено та прийнято низку концепцій, стратегій, державних програм, спрямованих на досягнення національних пріоритетів. Водночас відсутність консолідованої національної стратегії у соціальній політиці, брак системного підходу до формування державної соціальної політики, державних соціальних гарантій, сучасного інструментарію вибору пріоритетів соціальної політики та механізмів її реалізації призводять до фрагментарного розв’язання нагальних соціальних проблем. Більшість заходів соціальної політики мають декларативний характер і в повному обсязі не реалізовуються. Як наслідок, в Україні наявний значний розрив між теорією та практикою належного дотримання прав людини [5].

Так, сучасний стан розвитку України супроводжується загостренням соціально-економічних проблем, які значно впливають на якість життя населення, зокрема зниження рівня та збільшення диференціації доходів різних груп населення, скорочення середньої тривалості життя та старіння нації, погіршення фізичного здоров’я, зниження рівня соціальної захищеності населення країни. Спостерігається тенденція до скорочення населення України

та зміщення демографічної структури у напрямі зростання частки людей похилого віку.

Політика України у сфері зайнятості сконцентрована переважно на регулюванні масштабів офіційного безробіття, проте для державної політики на ринку праці має стати пріоритетним створення нових продуктивних високотехнологічних робочих місць.

Для вдосконалення стратегічного планування процесів подолання бідності необхідно:

– переосмислити роль самого процесу управління змінами в якості життя населення (передусім, найвразливіших його верств) в умовах ринкової економіки та несталих демократичних традицій;

– вивчити вплив запланованих стратегічними та програмними документами заходів на рівень та якість життя населення (насамперед найуразливіших його верств);

– виокремити найуразливіші групи населення та випрацювати системний підхід до програмування заходів для покращення рівня їхнього життя;

– розробити підходи до планування нівелювання найзагрозливіших проявів нерівності, що можуть зашкодити соціальній безпеці країни;

– розглянути кращі практики розроблення та реалізації стратегій/програм подолання бідності іншими країнами (котрі досягли успіхів у скороченні масштабів бідності) та плани соціального залучення країн ЄС [4].

Зрозуміло, що успішна реалізація цілей і завдань соціальної політики можлива лише за умови впровадження змін у довгостроковому сегменті стратегічного планування.

Отже, серед ключових пріоритетів соціальної політики слід виділити такі: забезпечення гідної зайнятості, збалансовану політику доходів, модернізацію професійної освіти, забезпечення основних соціальних стандартів та соціальної захищеності вразливих верств населення**.** Зважаючи на неминучу необхідність скорочення державних видатків, необхідно постійно проводити роботу з удосконалення порядку надання соціальної підтримки на основі кращого врахування потреб та реальної нужденності, переносити акценти на запобігання бідності та активне соціальне залучення. Надання послуг має носити більш комплексний (і одночасно індивідуальний) характер і бути спрямованим на усунення причин виникнення нужденності кожної конкретної сім'ї (або особи). Потребують уваги питання кращого методологічного та інформаційного забезпечення, підвищення якості адміністрування послуг та професійного рівня соціальних працівників, а також удосконалення процедури поширення інформації щодо можливостей отримання допомоги.

Список використаних джерел:

1. Закон України Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14

2. Постанова від 17 червня 2015 р. № 423 Про затвердження Положення про Міністерство соціальної політики України: URL: https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/423-2015

3. Наказ 03.09.2012 № 537 Про затвердження Переліку соціальних послуг, що надаються особам, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати: URL: https: //zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1614-12
4. Макарова О.В. Соціальна політика в Україні: Монографія. К.: Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України, 2015. 244 с.
5. Положення про Міністерство соціальної політики України, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 17.06.2015. № 423. URL: https://www.msp.gov.ua/content/polozhennya-pro-ministerstvo-socialnoi-politiki.html